

2016-03-11

Fråga-svar

Georgien: Yezidier

Fråga

- Hur ser den allmänna situationen ut för yezidier i Georgien?
- Hur ser det ut med tillgång till myndighetsskydd för yezidier i Georgien?

Svar

Antal

Den sista sovjetiska folkräkningen 1989 angav att antalet yezidier i Georgien var ca 30,000. År 2002 var den officiella siffran 18,000 och vissa uppskattningar idag gör gällande att antalet nu är nere i 6,000 (Al-monitor, 2015-09-22). Enligt den regeringsstödda nyhetssidan Agenda.ge är antalet yezidier i Georgien 20,000 (Agenda.ge, 2014-03-20) men enligt yezidiska företrädare är den siffran troligtvis för hög och kan vara så låg som 6,000 (WRITENET, 2008). WRITENET anger även:

There were 18,329 Yezidis recorded in the 2002 census in Georgia. Combined with 2,514 Muslim Kurds, this made for an overall Kurdish community of 20,843. According to the census 17,116 of Georgia's 18,329 Yezidis (that is, 93.4 per cent) lived in Tbilisi, accounting for 1.6 per cent of the capital's population. Outside of Tbilisi, only the eastern industrial cities of Telavi (357 in Telavi district) and Rustavi (293 in Rustavi city) supported a Yezidi population of more than 100. Georgia's other major cities recorded very low numbers of Yezidis: Batumi (69), Kutaisi (52), Poti (2). In Tbilisi Yezidis tend to be concentrated in poorer districts of the city. (WRITENET, 2008, s. 13)

På senare år har även ett mindre antal yezidier från Irak sökt asyl i landet (Rudaw, 2015-06-18).

Allmän situation och diskriminering

European Commission against Racism and Intolerance (ECRI) hänvisar till en ökning av antalet hatbrott som en indikation på att religiös intolerans och stigande spänningar är ett problem i Georgien. ECRI konstaterar att det finns en sammanlänkning mellan georgisk nationell identitet och georgisk-ortodox identitet, något som skapar en bild av att trohet till den georgisk-ortodoxa kyrkan (som över 80 % av befolkningen tillhör) är essentiell för att vara georgier. Minoritetsreligioner framställs i den kontexten som främmande och som ett potentiellt hot mot sammanhållningen och fortlevnaden av det georgiska samhället. Det är framför allt en faktor för religioner med koppling till etniska grupper som har länkar till andra länder. Här nämner ECRI särskilt muslimer och armenska apostoliska kristna, men även nya kristna grupper som Jehovas Vittnen som ofta ses som en främmande influens som kan destabilisera den georgisk-ortodoxa kyrkan (ECRI, 2016-03-01, s. 27). Enligt OFPRA bemöts yezidierna inte med fientlighet av befolkningen på samma sätt som Jehovas Vittnen gör, på grund av att dess regionala närvaro är mycket äldre (OFPRA, 2013-03-01, s. 126).

Även i en artikel publicerad på den kurdiska mediasajten Rudaw konstateras att den georgiska identiteten är sammanlänkad med den nationella kyrkan. Enligt artikelförfattaren finns incitament för yezidier att konvertera eller dölja sin religiösa identitet, för att bättre passa in och därmed öka möjligheterna att få jobb och förbättra access till samhällsservice (Rudaw, 2013-10-14). OFPRA rapporterar att missonerandet ökat från den georgisk-ortodoxa kyrkans sida, med följd att antalet konvertiter blivit fler, särskilt bland yezidier (OFPRA, 2013-03-01, s. 127).

Enligt European Centre for Minority Issues (ECMI) är yezidier en av de mest ekonomiskt missgynnade minoriteterna och är ofta begränsade till okvalificerade jobb. Generellt anser centret att yezidier bosatta i Tbilisi är mer välutbildade och mer integrerade i det georgiska samhället än yezidier bosatta på landsbygden. Majoriteten talar god georgiska. Många yezidier har redan flyttat från landet och det finns en tendens att lämna Georgien. En anledning till detta är att en yezidisk ledare flyttat till Ryssland, varpå många följt efter honom (ECMI, 2014, s. 25-26; ECMI, 2013). I en artikel på den kurdiska mediasajten Rudaw anges ekonomisk migration vara skälet till att så många sedan 90-talet flyttat från landet (Rudaw, 2015-06-18).

Franska Office Français de Protection des Réfugiés et Apatrides (OFPRA) har under en fältresa träffat en representant från Yezidiernas Hus i Georgien, en georgisk NGO. Representanten konstaterar att de svårigheter yezidierna möts av framför allt beror på en brist på utbildning och bristfälliga kunskaper om sina rättigheter. Yezidierna har också drabbats hårt av den höga arbetslösheten, något som ofta motiverat en flytt från landet. Även i OFPRA:s rapport konstateras att något som särskiljer yezidier från andra

minoriteter är att alla stadsbor talar georgiska och ryska, även om de inte alltid behärskar skriftspråket (OFPRA, 2013-03-01, s. 113, 115-116).

UNDP, som Lifos konsulterade vid en resa i Georgien 2013, konstaterar att tolerans gentemot religiösa minoriteter varierar, men att det på senare år inte förekommit några våldsamma incidenter mot religiösa minoriteter. UNDP nämner Jehovas Vittnen och muslimer som särskilt utsatta. Fysiska trakasserier förekommer inte mot etniska minoriteter utan det handlar snarare om problem med utbildning och access till samhällsservice på det egna språket. Den som inte talar georgiska har svårt att tillgodogöra sig samhällsservice. Tillgång till sjukvård beskrivs som ett lika stort problem för alla i Georgien och systematisk diskriminering av minoriteter förekommer inte (UNDP, 2013).

Rapportering från de senaste åren om konflikter eller diskriminering med religiös grund rör främst muslimer eller Jehovas Vittnen, se exempelvis ECRI, 2016-03-01, s. 28; Human Rights Center (HRIDC), 2015-01-01, s. 37-43; Minority Rights Group International (MRG), 2015-07-02, s. 212. Yezidier omnämns inte i de sammanhangen.

Kvinnor

Enligt European Centre for Minority Issues (ECMI) finns i det yezidiska kastsystemet en inbyggd systemisk diskriminering mot kvinnor, då de inte har rätt att gifta sig utanför sin underkast eller med en ickeyezidier. En kvinna som bryter mot detta anses inte längre vara del av gruppen och band till familj och ursprung betraktas som klippta. ECMI hänvisar till NGO:er som anmärkt att yezidierna hållit fast vid traditionella äktenskaps seder och könsroller, trots att georgiskt samhälle i stort liberaliserats och jämställdheten ökat. Få yezidiska kvinnor får gå i skolan och förbjuds ofta att lämna hemmet efter giftemål (ECMI, 2014, s. 26).

Även den internationella kvinnofonden Mama Cash konstaterar på sin hemsida att olika former av våld och inskränkta rättigheter bevaras i traditionens och kulturarvets namn. (Mama Cash, 2013-03-08).

OFPRA rapporterar att det finns ett utbrett problem med våld i hemmet inom den kurdiska gemenskapen och att de rådande partiarkala traditionerna försvårar möjligheterna till fria giftemål. Två boenden finns tillgängliga för kvinnor som flytt och Ombudsmannen kan även ingripa i fall av våld i hemmet (OFPRA, 2013-03-01, s. 117). Enligt en rapport från den georgiska NGO:n Human Rights Center (HRIDC) anses generellt Inrikesministeriets förebyggande arbete och skydd till offer för våld i hemmet vara ineffektivt (HRIDC, 2015-01-01, s. 17).

Politiskt stöd och delaktighet

Enligt ECMI stödjer landets konstitution och lagstiftning religionsfrihet och tolerans för minoritetsreligioner. Trots detta ger artikel 9 i konstitutionen en särskild roll till Georgiens ortodoxa kyrka. I praktiken respekterar myndigheterna religionsfrihet och har gjort det möjligt för minoritetsreligioner att registrera sig som juridiska enheter. Dock kan de inte registrera sig som religiösa samfund, något de flesta representanter för religiösa grupper kritiserat (European Centre for Minority Issues – Caucasus, 2013, s. 6-7). 2014 hade, enligt US Department of States (US DOS) årsrapport över religionsfrihet, 52 mindre religiösa grupper registrerat sig som juridiska enheter, inklusive yezidierna (US DOS, 2015-10-14, s. 5). Representanter för olika minoritetsreligioner har enligt den oberoende georgiska nyhetstjänsten Democracy & Freedom Watch (DFW) påpekat att det saknas en lag som definierar statens förhållande till olika religiösa organisationer (DFW, 2015-02-24).

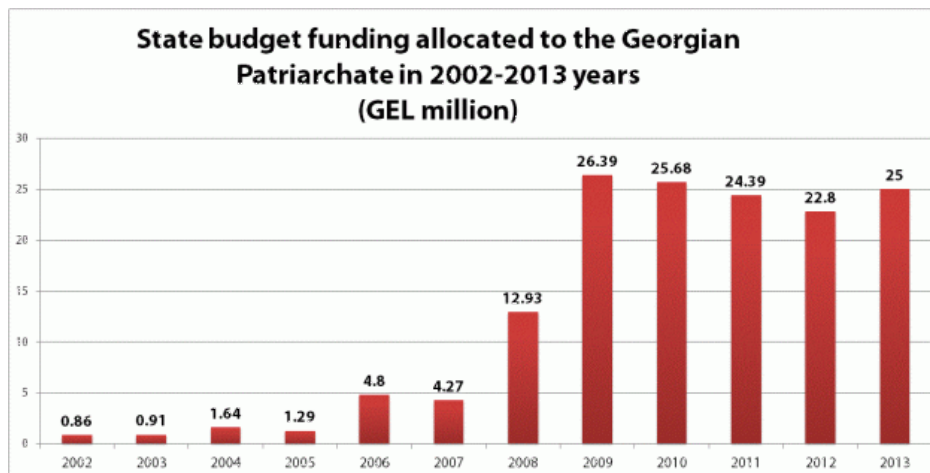
Enligt en rapport av Minority Rights Group International (MRG) fanns det 2014 åtta minoritetsrepresentanter i parlamentet, vilket är lägre än tidigare parlamentssammansättningar. Generellt bedöms etniska minoriteter ha ett lågt inflytande på beslutsprocesser (MRG, 2014-07-09, s. 16-17). Europarådet konstaterar i en rapport att även georgisktalande minoritetsgrupper, som yezidierna, är underrepresenterade på både statlig och lokal nivå (Council of Europe, 2009, s. 40).

2014 etablerades en statlig byrå för religiös tolerans som en led att mota de stigande motsättningarna mellan den georgisk-ortodoxa kyrkan och andra religiösa grupper (DFW, 2015-02-24). European Commission against Racism and Intolerance (ECRI) ifrågasätter i en rapport resultaten av byråns arbete. Kritiken omfattar bland annat brist på kommunikation med berörda religiösa grupper, oklart mandat och bristande transparens. Än så länge har arbetet fokuserat på tre områden: ekonomiskt stöd till religiösa grupper, skapa lokala medlingsmekaniker till följd av islamofobiska attacker, samt skapa en strategi för en ny nationell policy kring religion. Strategin i sin tur har mötts av kritik då den anses fokusera mer på säkerhet och integration ur statens perspektiv än på att skydda minoritetsreligionernas rättigheter (ECRI, 2016-03-01, s. 28-29).

Enligt uppgifter från UNDP driver Ombudsmannens kontor ett råd där alla religiösa minoriteter finns representerade. Den ortodoxa kyrkan har avböjt att medverka där. Genom detta råd har exempelvis problem som möjlighet att be i fängelser lösts (UNDP, 2013).

MRG noterar i sin årsrapport för 2015 att den georgisk-ortodoxa kyrkan kommit att spela en större roll inom den politiska sfären de senaste åren. Ett flertal människorättsorganisationer har noterat tillfällen då den ortodoxa kyrkan fått privilegierad behandling från staten samtidigt som flera minoriteter diskriminerats (MRG, 2015-07-02, s. 212).

2015 avsattes 3.5 miljoner lari till "traditionella religiösa grupper" som kompensation för överträdelser under sovjettiden och för att förbättra relationerna med staten. Med traditionella grupper avses muslimer, armenska apostoliker, katoliker och judar. Andra religiösa grupper har inte rätt till ekonomiskt stöd. Den georgisk-ortodoxa kyrkan fick 25 miljoner lari i statligt stöd både 2014 och 2015 (DFW, 2015-02-24). En graf publicerad av DFW (2013-07-06) visar hur det finansiella stödet ökat under årens lopp till den ortodoxa kyrkan:

(Source: Transparency International – Georgia.)

DFW rapporterar i samma artikel att den georgiska staten 2010 sålde mark för en lari till Den Yezidiska Unionen i syfte att det på den marken skulle byggas ett kurdiskt kulturcentrum (DFW, 2013-07-06). Centret är färdigt och 2015 invigdes också ett tempel för religionsutövning på samma mark (Rudaw, 2015-06-18). Centret erbjuder också språkkurser och innehåller ett arkiv (OFPRA, 2013-03-01, s. 125). NGO:n Yezidiernas Hus ger även ut en månatlig tidskrift, håller i ett radioprogram en gång i veckan samt har sedan 2010 en informationswebbplats. Webbplatsen skapades i samarbete med Rådet för nationella minoriteter och Europeiska centrumet för minoritetsfrågor och syftar till att främja spridningen av kultur och det kurdiska språket (OFPRA, 2013-03-01, s. 116).

Myndighetsskydd

Information som specifikt handlar om polisens bemötande av yezidier har inte gått att hitta. Generellt, enligt ECMI, anser yezidiska organisationer i Georgien och utomlands att diskriminering av polis förekommer (ECMI, 2014, s. 26). Den bedömningen har inte gått att stödja med rapportering från ytterligare källor.

För mer information om den georgiska polisen och dess oberoende rekommenderas läsning av ett annat fråga-svar, [Georgien. Påtryckningar mot tjänstemän, korruption och polisen](#).

Denna sammanställning av information/länkar är baserad på informationssökningar gjorda under en begränsad tid. Den är sammanställd utifrån noggrant utvalda och allmänt tillgängliga informationskällor. Alla använda källor refereras. All information som presenteras, med undantag av obestridda/uppenbara fakta, har dubbelkontrollerats om inget annat anges. Sammanställningen gör inte anspråk på att vara uttömmande och bör inte tillmätas exklusivt bevisvärde i samband med avgörandet av ett enskilt ärende. Informationen i sammanställningen återspeglar inte nödvändigtvis Migrationsverkets officiella ståndpunkt i en viss fråga och det finns ingen avsikt att genom sammanställningen göra politiska ställningstaganden. Refererade dokument bör läsas i sitt sammanhang.

Källförteckning

Elektroniska källor

(alla källor kontrollerades 2016-03-08)

Agenda.ge, *Georgia's ethnic minorities celebrate "New Year"*, 2014-03-20, <http://agenda.ge/news/10942/eng>

Council of Europe, *Advisory Committee on the Framework Convention for the Protection of National Minorities*, 2009, http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/minorities/3_fcnmdocs/pdf_1st_op_georgia_en.pdf

Democracy & Freedom Watch (DFW), *Georgia doubles funding for religious minorities*, 2015-02-24, <http://dfwatch.net/georgia-doubles-funding-for-religious-minorities-33909>

Democracy & Freedom Watch (DFW), *New report shows state funding of Georgian Church*, 2013-07-06, <http://dfwatch.net/new-report-shows-state-funding-of-georgian-church-44822-21108>

European Centre for Minority Issues – Caucasus, *Freedom of Religion in Georgia and Armenia - Conference Report*, 2013-07, http://www.ecmcaucasus.org/upload/reports/FoRB_conf_Report.pdf

European Centre for Minority Issues (ECMI), *Ethnic Minority Women in Georgia – Facing a Double Burden?*, 2014, http://www.ecmcaucasus.org/upload/publications/Working_Paper_74.pdf

European Commission against Racism and Intolerance (ECRI), *ECRI Report on Georgia*, 2016-03-01, <http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/ecri/country-by-country/georgia/GEO-CbC-V-2016-002-ENG.pdf>

Human Rights Center (HRIDC), *State of Human Rights In Georgia; Annual Report, 2014*, 2015-01-01,
<http://www.humanrights.ge/admin/editor/uploads/pdf/annual-eng2015.pdf>

Lifos, Migrationsverket, *Georgien. Påtryckningar mot tjänstemän, korruption och polisen*, 2015-11-20,
<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=36328>

Mama Cash, *Independent league of Yezidi-Kurdish Women*, Georgia, 2013-03-08, <http://history.mamacash.nl/grantees/regions/europe/independent-league-of-yezidi-kurdish-women-georgia/>

Minority Rights Group International (MRG), *Partnership for all? Impact of Eastern Partnership on minorities*, 2014-07-09,
<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=32905>

Minority Rights Group International (MRG), *State of the World's Minorities and Indigenous Peoples 2015 - Europe*, 2015-07-02,
https://www.ecoi.net/file_upload/1788_1440493688_11-mrg-state-of-the-worlds-minorities-2015-europe.pdf

Frankrike. Office Français de Protection des Réfugiés et Apatrides (OFPRA), *Rapport de mission en Géorgie*, 2013-03-01,
<http://www.refworld.org/docid/547478ad4.html>

Rudaw, *Getting to Know the Yezidi Kurds of the Caucasus*, 2013-10-14,
<http://rudaw.net/english/culture/14102013>

Rudaw, *Yezidis of Georgia celebrate new temple in Tbilisi*, 2015-06-18,
<http://rudaw.net/english/world/180620152>

US Department of State (US DOS), *2014 Report on International Religious Freedom - Georgia*, 2015-10-14,
<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=36307>

WRITENET, *The Human Rights Situation of the Yezidi Minority in the Transcaucasus (Armenia, Georgia, Azerbaijan)*, 2008,
<http://www.refworld.org/docid/485fa2342.html>

Muntliga källor

European Centre for Minority Issues (ECMI), möte med företrädare i Georgien oktober 2013

UNDP, möte med företrädare i Georgien oktober 2013